

זוהר היומי

זוהר בראשית – דף קפ"ה ע"ב

פרשת וישב

◆ הקטע מתחיל בדף הקודם (קפ"ה ע"א) ומסתיים בדף זה ◆

טקסט הזוהר

לאשתזבא. ובגין כך אמר למען הציל אותו מידם).

תרגום לעברית

אָלֵא שְׂרָאָה רֵאוּבֵן שֶׁהִנָּק נִמְצָא בְיַדִּי אָחִיו, מִשּׁוּם שֶׁיָּדַע כְּמָה הֵם שׁוֹנְאִים אוֹתוֹ וְרָצוּן לְהַרְגוֹ אוֹתוֹ. אָמַר רֵאוּבֵן, טוֹב לְהַפִּיל אוֹתוֹ לְתוֹךְ בּוֹר הַנְּחָשִׁים וְהַעֲקָרִים וְלֹא יִמָּסֵר בְּיַדִּי שׁוֹנְאָיו שְׁלֹא מִרְחָמִים עָלָיו. מִכָּאן אָמְרוּ, יִפֹּל אָדָם עֲצָמוֹ לָאֵשׁ אוֹ לְבוֹר שֶׁל נְחָשִׁים וְעֲקָרִים וְלֹא יִמָּסֵר בְּיַדִּי שׁוֹנְאָיו [שִׁמְעֵטִים הֵם שִׁיכוּלִים לְהַנְצֵל, וּמִשּׁוּם כֵּךְ אָמַר לְמַעַן הִצִּיל אֹתוֹ מִיָּדָם].

טקסט הזוהר

בְּגִין דְּהִכָּא אֲתֵר דִּנְחָשִׁים וְעֲקָרִים. אִי אִיהוּ צְדִיקָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִרְחִישׁ לִיה נִיסָא. וְלִזְמַנֵּין דִּזְכוּ דְּאַבְהֵן מְסִיעִין לִיה לְבַר נָשׁ וְיִשְׁתַּזִּיב מִנִּיּהוּ. אֲבָל כִּיּוֹן דִּיתְמָסֵר בִּידָא דְשִׁנְאוֹי, זַעֲרִין אִינוֹן דִּיכְלִין לֹאֲשַׁתְּזָבָא.

משום שפאן במקום הנחשים והעקרבים - אם הוא צדיק, הקדוש ברוך הוא ירחיש לו נס, ולפעמים שזכות אבות מסיעים לאדם וינצל מהם. אבל כיון שנמסר בידי שונאיו, מעטים הם שיכולים להנצל.

טקסט הזהר

ובגין כך אמר, למען הציל אותו מידם. מידם דייקא, ולא כתיב למען הציל אותו ותו לא. אלא אמר ראובן, ישתזיב מן ידיהו, ואי ימות בגובא ימות. ובגין כך כתיב וישמע ראובן ויצילהו מידם.

תרגום לעברית

ומשום כך אמר למען הציל אתו מידם, מידם דוקא, ולא כתוב למען הציל אותו ויותר לא. אלא אמר ראובן, ינצל מידם, ואם ימות בבור - ימות. ומשום כך כתוב וישמע ראובן ויצלהו מידם

טקסט הזהר

תא חזי, כמה חסידותיה דראובן, דבגין דידע דשמעון ולוי שותפותא וחכימותא וחברותא דלהון, קשיא אינון. דכד אתחברו בשכם, קטלו כל דכורא (ס"א ל"ג והא דקטלו כל דכורא) לא די לון. אלא דנטלין נשין וטף וכספא ודהבא וכל בעירי וכל מאני דיקר וכל מאן דאשתכח בקרתא. ולא די כל דא, אלא דאפילו כל מה דבחקלא נטלו. דכתיב, (בראשית לה) ואת אשר בעיר ואת אשר בשדה לקחו.

תרגום לעברית

בא ראה כמה היא חסידותו של ראובן, שמשום שידע ששמעון ולוי, השתפות והחכמה והחברות שלהם הם קשים, שפאשר התחברו בשכם הרגו כל זכר [ס"א וזה שהרגו כל זכר], לא די להם, אלא שנוטלים נשים וטף וכסף וזהב וכל הבהמות וכל כלי יקר וכל

מי שנמצא בקריה, ולא די, אלא שאפלו כל מה שבשדה נטלו, שכתוב (בראשית לד) ואת אשר בעיר ואת אשר בשדה לקחו.

טקסט הזוהר

אמר, ומה קרתא רבתא כי האי לא אשתזיב מנהון, אלמלא רביא דא יפול בידיהו, לא ישארונו מניה אומצא בעלמא. ועל דא אמר, טב לאשתזבא מניהו דלא ישארונו מניה אשתארותא בעלמא, ולא יחמי אבא מניה כלום לעלמין.

תרגום לעברית

אמר, ומה הקריה הגדולה כזו לא נצל מהם - אלמלא העלם הזה יפל בידיהם, לא ישאירו ממנו חתיכת בשר בעולם, ועל כן אמר טוב להנצל מהם, שלא ישאירו ממנו שארית בעולם ולא יראה ממנו אבא כלום לעולמים.

טקסט הזוהר

והכא אי ימות, לא יכלין ליה וישתאר כל גופיה שלים, ואתיב ליה לאבא שלים. ועל דא למען הציל אותו מידם להשיבו אל אביו, אף על גב דימות התי. ובגין כך אמר היילד איננו. ולא אמר איננו חי, אלא אמר איננו, אפילו מת.

תרגום לעברית

וכאן אם ימות, לא יכולים לו, וישאר כל גופו שלם ואשיב אותו לאבא שלם, ועל כן למען הציל אתו מידם להשיבו אל אביו, אף על גב שימות שם. ומשום כך אמר היילד איננו, ולא אמר איננו חי, אלא אמר איננו - אפלו מת.

טקסט הזוהר

תא חזי, מאי דעבד, דאיהו בחכמתא הוה שתיף גרמיה בהדיהו, דכתיב לא נכנו נפש, ולא כתיב לא תכוהו. ואיהו לא הוה תמן פד אידבן יוסף, דהא כלהו משמשי לאבוהון כל חד וחד יומא חד. וההוא יומא דראובן הוה. ועל דא בעא דבההוא יומא דהוה

שמושא דיליה לא יתאביד יוסף. ובגין כך כתיב וישב ראובן אל הבור והנה אין יוסף בבור ויקרע את בגדיו. והנה אין יוסף דייקא. אפילו (חי או) מית, מיד וישב אל אחיו ויאמר הילד איננו.

תרגום לעברית

בא ראה מה שעשה, שהוא בחכמה היה משתף עצמו עמם, שכתוב לא נכנו נפש, ולא כתוב לא תכוהו, והוא לא היה שם כשנמכר יוסף, שהרי כלם שמשו את אביהם, כל אחד ואחד יום אחד, ואותו היום היה של ראובן, ועל כן רצה שבאותו היום שהיה השמוש שלו לא יאבד יוסף, ומשום כך כתוב וישב ראובן אל הבור והנה אין יוסף בבור ויקרע את בגדיו. והנה אין יוסף דוקא, אפילו [חי או] מית, מיד וישב אל אחיו ויאמר הילד איננו.

טקסט הזהר

ואפילו ראובן לא ידע מההוא זבינא דיוסף, והא אוקמוה דאשתתף בהו שכינתא, ועל דא לא ידע ראובן מההוא זבינא דיוסף ולא אתגלייא ליה עד ההוא זמנא דאתגלי יוסף לאחיה.

תרגום לעברית

ואפילו ראובן לא ידע מאותה המכירה של יוסף. והרי בארוהו שהשכינה השתתפה עמם, ועל כן לא ידע ראובן מהמכירה ההיא של יוסף, ולא התגלטה לו עד אותו הזמן שיוסף התגלה לאחיו.

טקסט הזהר

תא חזי, כמה גרים ליה לראובן בגין דאיהו אשתדל לאחייא ליה ליוסף, מה כתיב, (דברים לג) יחי ראובן ואל ימות וגו'. דהא בגין דא, אף על גב דידע דאשתקיל בכירותיה מניה ואתייב ליוסף, אשתדל לאחייא ליה, וצלי משה ואמר יחי ראובן ואל

יָמוֹת, וְאַתְּקִיִּים בְּעֶלְמָא דִּין וְאַתְּקִיִּים בְּעֶלְמָא דְאַתִּי. מַאי טַעְמָא, בְּגִין דָּא, וּבְגִין דְּעֵבֶד תְּשׁוּבָה מִהֵּוּא עוֹבְדָא. דְּכָל מַאן דְּעֵבִיד תְּשׁוּבָה, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קִיִּים לִיה בְּעֶלְמָא דִּין וּבְעֶלְמָא דְאַתִּי.

תרגום לעברית

בא ראה כמה גרם לראובן משום שהוא השתדל להחיות את יוסף. מה כתוב? (דברים לג) יחי ראובן ואל ימת וגו'. שהרי משום זה, אף על גב שידע שנלקחה בכורתו ממנו ונתנה ליוסף, השתדל להחיות אותו, והתפלל משה ואמר יחי ראובן ואל ימת, והתקיים בעולם הנה ובעולם הבא. מה הטעם? משום זה, ומשום שעשה תשובה מהמעשה ההוא. שכל מי שעושה תשובה, הקדוש ברוך הוא מקים אותו בעולם הנה ובעולם הבא.

טקסט הזוהר

תָּא חֲזִי מַה כְּתִיב, וַיִּקְחוּ אֶת כְּתֹנֶת יוֹסֵף וְגו', הָא אוֹקְמוּהָ דְּבְגִין דְּדָמָא דְשַׁעִיר דְּמִיָּא לְדָמָא דְּבַר נֶשׁ. אֲכַל תָּא חֲזִי, אִף עַל גַּב דְּמִלָּה אֲתִיָּא כְּדָקָא חֲזִי, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְדַקְדֵּק בְּהוּ בְּצַדִּיקִיָּא אֲפִילוּ כְּחוֹט הַשְּׁעָרָה.

תרגום לעברית

בא ראה מה כתוב? ויקחו את כתנת יוסף וגו'. הרי בארוהו, שמשום שדם השעיר דומה לדם של אדם. אבל בא ראה, אף על גב שהדבר בא כפראוי, הקדוש ברוך הוא מדקדק עם הצדיקים אפילו כחוט השערה.

טקסט הזוהר

יַעֲקֹב עֲבַד עוֹבְדָא כְּדָקָא יָאוֹת. בְּמַאי, בְּגִין דְּאַקְרִיב לְגַבּוּי אַבּוּי שַׁעִיר, דְּאִיהוּ סִטְרָא דְּדִינָא קִשְׁיָא. וְעַם כָּל דָּא, בְּגִין דְּאִיהוּ אַקְרִיב שַׁעִיר וְאַכְחִישׁ לִיה לְאַבּוּי דְּאִיהוּ סִטְרָא דִּילֵיהּ, אֲתַעֲנֵשׁ בְּהַאי שַׁעִיר אַחֲרָא, דְּאַקְרִיבּוּ לִיה בְּנוֹי דְּמָא דִּילֵיהּ.

יעקב עשה מעשה כראוי, במה? משום שהקריב לאביו שעיר, שהוא צד הדין הקשה, ועם כל זה, משום שהוא הקריב שעיר והכחיש את אביו שהוא הצד שלו, נענש בשעיר האחר הזה שהקריבו לו בנזיו את הדם שלו.

טקסט הזהר

באיהו כתיב, (בראשית כז) ואת עורות גדיי העזים הלבישה על ידיו ועל חלקת צואריו, בגין כך ויטבילו את הכתנת בדם, אקריבו ליה כתונתא לאכחשא ליה, וכלא דא לקבל דא, איהו גרים דכתיב ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאד, בגין כך גרמו ליה דחרד חרדה בההוא זמנא דכתיב הכר נא הכתנת בנה היא אם לא.

תרגום לעברית

בו כתוב (בראשית כז) ואת ערת גדיי העזים הלבישה על ידיו ועל חלקת צואריו, משום כך - ויטבילו את הכתנת בדם, הקריבו לו כתנת להכחיש אותו. והכל זה כנגד זה. הוא גרם שכתוב ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאד, משום כך גרמו לו שחרד חרדה בזמן ההוא, שכתוב הכר נא הכתנת בנה היא אם לא.

מקור ומהדורה

הטקסט הארמי והתרגום לעברית: אתר תורת אמת (toratemetfreeware.com) — © ר' פנחס ראובן שליט"א.

מופץ שלא למטרות רווח, בכפוף לרישיון Creative Commons ייחוס - שימוש לא מסחרי - שיתוף זהה 2.5 (CC BY-NC-SA 2.5):
creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5

עיצוב הדף: זוהר היומי.